

ชื่อเรื่อง	การประเมินโครงการจัดการเรียนรู้งานอาชีพด้วยธุรกิจกาแฟเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ผู้ประเมิน	นายปรกรณ์ ศศิวัจน์ไพสิฐ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสว้า
ปีการศึกษา	2563

บทสรุปผู้บริหาร

การประเมินโครงการจัดการเรียนรู้งานอาชีพด้วยธุรกิจกาแฟเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการจัดการเรียนรู้งานอาชีพด้วยธุรกิจกาแฟเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต ประกอบด้วย 4.1) ผลกระทบ 4.2) ด้านประสิทธิผล 4.3) ความยั่งยืน และ 4.4) การถ่ายโยงความรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการ จำนวน 271 คน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านสว้าจำนวน 7 คน และครูผู้สอน จำนวน 18 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 123 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 123 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงในปีการศึกษา 2563 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ เป็นแบบประเมินโครงการ และแบบบันทึกข้อมูลการประเมินโครงการ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประเมินก่อนการดำเนินโครงการ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ได้แก่ แบบประเมินโครงการจัดการเรียนรู้งานอาชีพด้วยธุรกิจกาแฟเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จำนวน 2 ฉบับ ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 การประเมินด้านบริบทของโครงการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ฉบับที่ 2 เกี่ยวกับการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างการทำโครงการ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ได้แก่ แบบประเมินโครงการ ด้านกระบวนการของโครงการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ระยะที่ 3 การประเมินหลังการทำโครงการ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลการประเมินโครงการด้านผลผลิตของโครงการจัดการเรียนรู้งานอาชีพด้วยธุรกิจกาแฟเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ลักษณะแบบประเมิน เป็นคำถามปลายเปิด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืนและด้านการถ่ายโยงความรู้ รวมทั้ง ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการประเมินพบว่า

1. ผลการประเมินโครงการด้านบริบท (Context Evaluation) พบว่า มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับมากที่สุด ($\bar{X} \geq 3.51$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินโดยภาพรวม พบว่า บริบทของโครงการมีความเหมาะสมสำหรับการตัดสินใจวางแผนและกำหนดปัจจัยนำเข้าของโครงการ
2. ผลการประเมินโครงการจัดการเรียนรู้งานอาชีพด้วยธุรกิจกาแฟเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) พบว่า มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับมากที่สุด ($\bar{X} \geq 3.51$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินโดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ

มีความเหมาะสมสำหรับการตัดสินใจกำหนดโครงสร้างของแผนงานและขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ ของโครงการ

3. ผลการประเมินโครงการด้านกระบวนการ (Process Evaluation) พบว่า มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับมากที่สุด ($\bar{X} \geq 3.51$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินโดยภาพรวม พบว่า กระบวนการดำเนินงานโครงการมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม สำหรับการตัดสินใจพัฒนาการดำเนินงานโครงการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ผลประเมินโครงการด้านผลผลิต (Product Evaluation) พบว่า ผลการดำเนินงานตามโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน นักเรียนมีทักษะเกี่ยวกับอาชีพธุรกิจกาแฟ

4.1 ผลการประเมินโครงการด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) พบว่า นักเรียนมีความสุขกับการเรียนรู้ เกิดองค์ความรู้ในด้านธุรกิจกาแฟทั้งในรูปแบบร้านกาแฟและออนไลน์ ชื่นชอบธุรกิจกาแฟ ภูมิใจในผลงานของตนเอง สามารถถ่ายทอดความรู้นำเสนอผลงานและต่อยอดสู่อาชีพธุรกิจกาแฟได้ มีรายได้ระหว่างเรียน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โรงเรียนมีร้านกาแฟ ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ฝึกประสบการณ์ด้านธุรกิจกาแฟของนักเรียน ชุมชน และเครือข่ายทางการศึกษา ได้รับการยกย่องเชิดชูการมีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจ และมีรายได้จากการปลูกและการประกอบธุรกิจร้านกาแฟ ซึ่งส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจการท่องเที่ยว ครอบครัวมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่สังคมแห่งการเรียนรู้ เอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน นำไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็ง มีพื้นที่ป่าไม่เกิดขึ้นจากการปลูกกาแฟ ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมมีความสมบูรณ์ขึ้น

4.2 ผลการประเมินโครงการด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) พบว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีทักษะเกี่ยวกับการปลูก การดูแลรักษาต้นกาแฟ รวมทั้งการฝึกปฏิบัติจริงในการจัดการธุรกิจกาแฟ เพื่อต่อยอดสร้างอาชีพอาชีพในอนาคตได้

4.3 ผลการประเมินโครงการด้านความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) พบว่า โรงเรียนควรบรรจุโครงการเป็นโครงการต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ปรับปรุงหลักสูตรให้นักเรียนมีความรู้ทักษะธุรกิจร้านกาแฟทั้งรูปแบบร้านค้าและรูปแบบออนไลน์ สร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนชื่นชอบในการประกอบอาชีพธุรกิจกาแฟและต่อยอดพัฒนาในการประกอบอาชีพในอนาคต ส่งเสริมนักเรียนเรียนรู้จากผู้ประกอบอาชีพบาร์ริستا (Barista) และแหล่งเรียนรู้ด้านธุรกิจกาแฟที่หลากหลาย พัฒนาร้านกาแฟ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ฝึกประสบการณ์อย่างยั่งยืน ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประกอบธุรกิจกาแฟอย่างกว้างขวางและหลากหลาย สื่อสารเชื่อมโยงกับธุรกิจการท่องเที่ยวโดยใช้สื่อที่หลากหลายโดยเฉพาะการสื่อสารระบบออนไลน์

4.4 ผลการประเมินโครงการด้านการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transportability Evaluation) พบว่า โรงเรียนมีหลักสูตรงานธุรกิจกาแฟที่มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้จัดการเรียนรู้งานธุรกิจกาแฟให้กับนักเรียน และโรงเรียนเป็นแบบอย่างการดำเนินงานหลักสูตรงานอาชีพให้หน่วยงานการศึกษา องค์กร หน่วยงานต่างๆ ได้ศึกษาเรียนรู้ พัฒนางานอาชีพที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของชุมชน

ผลการประเมินโครงการจัดการเรียนรู้งานอาชีพด้วยธุรกิจกาแฟเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ด้านผลผลิต (Product Evaluation) เมื่อพิจารณาผลการประเมินโดยภาพรวม พบว่า ผลผลิต
ของโครงการทุกด้าน มีความเหมาะสมสำหรับการตัดสินใจขยายโครงการในปีการศึกษาต่อไป